

Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

n.remissvar@regeringskansliet.se
asa.wideback@regeringskansliet.se

Dnr: N2022/02083

Remissyttrande: Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård (SOU 2022:58)

Djurbranschens Yrkesnämnd, DYN, representerar arbetslivet samt intresseorganisationer och är ett samarbetsorgan för att främja utbildning och rekrytering inom djurbranschen utöver lantbruksdjur och häst. DYN företräder medlemsorganisationer inom djursjukvård, zoofackhandel, djurparker, försäkringsbolag, avel och uppfödare, utbildningsorganisationer, djurskydd och djurhem, se www.djuryn.se. DYN:s verksamhetsområden sysselsätter ca 21.000 yrkesverksamma i Sverige, i 5.400 företag som omsätter ungefär 27 miljarder SEK. Branschen har behov av yrkesverksamma med utbildning från såväl gymnasial, eftergymnasial som högskolenivå, vilka även besitter praktisk/ reell kompetens vad gäller handhavande av djur.

DYN har tagit del av rubricerad utrednings slutbetänkande och önskar lämna synpunkter på SOU 2022:58. Våra kommentarer följer den ordning som utredaren redovisar sina förslag i sammanfattningen på sid 17 – 31.

Sammanfattande kommentarer

Den svenska djursjukvårdsbranschen är av mycket stort behov av mer personal och som omfattas av regleringen rörande djursjukvårdspersonal. Av den anledningen är tillsättandet och förslagen från utredningen ett viktigt steg framåt för att skapa långsiktigt hållbara förutsättningar för djursjukvårdsbranschen.

Förslag: Distriktsveterinärernas verksamhet ska utformas efter behov, sid 19

Utredningens förslag att distriktsveterinärerna ska ha stängt mellan kl. 23 och 06 ser vi både som en stor risk för ett försämrat djurskydd och djurvälstånd då djurägaren inte har möjlighet att uppfylla gällande djurskyddslagstiftning, samt att det är ett grundskott mot de höga svenska ambitioner som finns att ha ett mycket väl fungerande djurskydd. Staten har ett stort ansvar att upprätthålla vikten av starkt djurskydd och därmed djurvälstånd och att signalera att tillgång till veterinär inte behövs under sju av dygnets 24 timmar är bedrövligt.

Förslag: Ökad reglering av yrken inom djurens hälso- och sjukvård, sid 21

- **En yrkestitel som är skyddad inom humanvården ska ha samma skydd inom djurens hälso- och sjukvård, sid 23**

DYN välkomnar utredningens förslag av att öka skyddet av titlar inom djursjukvården. Tyvärr florerar det ett stort antal "hitta på titlar" inom bland annat den svenska sällskapsdjursbranschen och där möjligheterna att bedöma vederbörandes kunskap och kompetens är i det närmaste obefintlig.

- **Godkänd djurvårdare, sid 23**

DYN välkomnar att en ny personalgrupp, baserad på gymnasieskolans Naturbruksprogram, eller motsvarande vuxenutbildning, skapas. Vidare att denna personalgrupp formellt regleras inom ramen för regelverket för djurhälsopersonal. Dessa elever går inriktning Djurvård, delmängden som väljer yrkesutgång med fördjupning inom djurens hälso- och sjukvård. Möjlighet finns även för utbildningsanordnare att anordna motsvarande gymnasial vuxenutbildning.

Till skillnad mot SLU har utbildningen på gymnasienivå ingen brist på utbildningsplatser och årligen utbildas flera hundra ungdomar med vald yrkesutgång mot djurens hälso- och sjukvård och med ambitionen att arbeta inom djursjukvården. Eleverna har totalt 15 veckor arbetsplatsförlagd utbildning (APL) under de tre gymnasieåren, varav minst den sista tredjedelen behöver vara inom djursjukvården.

För denna personalgrupp måste ett uppdrag ges till Jordbruksverket och Skolverket att se till att dessa personer direkt efter sin avslutade examen kan börja arbeta inom djursjukvården och få utföra de arbetsuppgifter som denna personalkategori föreslås få utföra.

Detta kan exempelvis ske genom att elever i årsklass tre på gymnasiet, med fördjupning inom djurens hälso- och sjukvård, erbjuds att genomföra ett prov för ett yrkesbevis eller en branschexamination och som tagits fram i samverkan mellan berörda myndigheter och djursjukvårdsbranschen. Detta förfarande kommer leda till en väsentligt kortare handläggningstid på Jordbruksverket. Idag finns ett sådant yrkesbevis, framtaget av bland annat DYN, som med fördel kan stå som modell.

DYN vill framhålla att ett utvecklingsområde för fortbildning av denna personalgrupp är möjligheten att skapa olika typer av yrkeshögskoleutbildningar i samverkan mellan utbildningsanordnare och bransch.

- **Titeln djurvårdare**

Inom gymnasieskolans Naturbruksprogram inriktning Djurvård förses den svenska arbetsmarknaden med flera olika yrkeskategorier där den vedertagna yrkestiteln är **djurvårdare**, exempelvis inom djurparker, zoofackhandel och hunddagisverksamhet. DYN vill därför mycket starkt rekommendera att utredningens förslag på att införa titeln "godkänd djurvårdare" ändras till godkänd **djurundersköterska**. Detta skulle tydligare beskriva för djurägare vilka arbetsuppgifter denna person utför och dessutom överensstämja med motsvarande titel inom humanvården, där undersköterska blir skyddad yrkestitel från 1 juli 2023. Vidare innebär detta att titeln djurvårdare kan fortsatt användas inom andra delar av djurbranschen, t.ex. djurparker, utan risk för sammanblandning med djursjukvården.

- **Öka tydligheten**

En orsak till bristen på personal inom djursjukvården är den osäkerhet som finns vad befintliga personalgrupper får utföra för arbetsuppgifter. En större tydlighet för vad bara en legitimerad veterinär får utföra för arbetsuppgifter, respektive legitimerad djursjukskötare

samt vad den nya formella yrkesgruppen "godkänd djurvårdare" (utredningens namnförslag) får göra skulle underlätta det teamarbete som idag sker inom djursjukvården. Vi är vidare övertygade om att en större tydlighet skulle frigöra tid från inte minst veterinärer.

Förslag: Fler veterinärer och djursjukskötare inom djurens hälso- och sjukvård, sid 24

Utbildningen till nuvarande personalgrupper inom djurhälsopersonalen, legitimerad veterinär och legitimerad djursjukskötare, får endast ske i Sverige av SLU. Antalet utbildade personer har för personalgruppen veterinärer under hela 2000-talet varit väsentligt lägre än svensk djursjukvårds behov. Detsamma har gällt utbildningen till djursjukskötare där SLU sedan legitimationskravet infördes 2010 inte har kunnat tillgodose det behov som finns på svensk arbetsmarknad.

Av den anledningen måste regeringen kräva att SLU löser sin uppgift genom att hitta lösningar som väsentligt ökar antalet utbildade personer till djursjukvården. Det räcker inte med som utredningen föreslår "Regeringen bör ge SLU". Förslag som måste prövas och/eller utvärderas är utbildning vid alternativa platser än enbart Uppsala, campussamverkan med andra universitet, eller ökad möjlighet till distans- eller fjärrutbildning. Om SLU inte klarar att lösa bristen på utbildningsplatser måste SLU:s ensamrätt att utbilda högskoleutbildad personal till djursjukvården upphöra. Hög kvalitet i utbildningen måste garanteras, oberoende av utbildningsform och utförare.

Förslag: Åtgärder inom ramen för nuvarande utbildningar; distansutbildning..., sid 24

DYN delar utredningens förslag att det "ständiga" undantaget från behandlingsförbudet för djurvårdare måste fasas ut med tiden.

Nuvarande situation skapades för cirka fem år sedan när bristen på inte minst narkospersonal blev uppenbar i och med att den övergångstid som infördes 2010 upphörde när personalkategorin legitimerad djursjukskötare infördes.

Nu föreslår utredningen en motsvarande utfasning till år 2029 med förhoppningen att nuvarande personalgrupp djurvårdare på nivå 3 ska använda möjligheten att komplettera sin kunskap för att genomgå den teoretiska och praktiska examen som en djursjukskötare gör för att då få legitimation. Gruppen är drygt 400 - 500 personer stor och ingen kan förutspå hur många av dessa som kommer att ta chansen och dessutom klara valideringen.

Konsekvensen innebär en stor risk för en upprepning av det vi upplevde för några år sedan med att flera akutdjursjukhus tvingades stänga under joutid då det saknades personal med narkoskompetens. Denna situation var oacceptabel ur djurskyddssynpunkt.

Förslag: Ökade möjligheter för utländska veterinärer att arbeta i Sverige, sid 25

DYN välkomnar utredningens förslag att öppna för större möjligheter för utländska veterinärer att arbeta inom den svenska djursjukvården. Ett sådant konkret exempel är att tillåta engelska som journalspråk. Här är av synnerlig vikt att veterinärer utbildade i andra länder får särskild utbildning om den svenska djurskyddslagstiftningen, vilken bl.a. omfattar

anmälningsskyldighet för veterinärer (liksom övrig djurhälsopersonal) vid misstanke om att djur inte hålls eller sköts i enlighet enligt djurskyddslagstiftningen.

Förslag: Verksamhetstillsyn införs inom djurens hälso- och sjukvård, sid 26

Förslaget att införa verksamhetstillsyn välkomnas och kommer att minska stressen hos ansvariga veterinärer. Idag bedrivs huvuddelen av djursjukvården i behandlingsteam och förslaget som utredningen framlägger är en anpassning till hur verkligheten ser ut idag.

Förslag: Konsumenternas möjlighet att jämföra kostnader, sid 28

Idag präglas djursjukvården av bristande förutsägbarhet för vad den slutliga kostnaden kommer bli när ett djur behöver djursjukvård.

Denna brist på transparens är en mycket viktig orsak till de brister i arbetsmiljön som idag finns inom branschen och som tyvärr leder till att mycket hot och hat riktas mot personal inom djursjukvården från upprörda djurägare.

Om en branschöverenskommelse, under exempelvis överinseende av Konsumentverket, kan leda till att transparensen och förutsägbarheten för vad kostnaden för behandlingen av det enskilda djuret kommer att bli, så vore det en välgärning.

Huvuddelen av svenska hundar och katter har idag en djursjukvårdsförsäkring. Konkurrensen bland de drygt tio bolag som idag erbjuder djurförsäkring på marknaden är stor.

Det vore önskvärt att Konsumentverket kunde öka förutsättningarna för djurägare att kunna jämföra både villkor och pris mellan de olika försäkringsprodukter som idag erbjuds.

Ikraftträdande, sid 31

Företrädare för branschens företag har tydligt framfört att det vore olyckligt om föreslagna förändringar träder i kraft under sommaresemesterperioden då verksamheten av andra skäl är mycket ansträngd. Ett ikraftträdande per förslagsvis 1 oktober vore avsevärt enklare att praktiskt kunna hantera.

DYN vill åter peka på riskerna om nuvarande personalgrupp djurvårdare nivå 3 inte i den omfattningen som utredningen tror tar tillfället att validera sin kunskap under den föreslagna övergångstiden till 2029 för att erhålla titeln legitimerad djursjukskötare. Konsekvensen har redovisats ovan och är något som inte får inträffa. Därför är det av väldigt stor vikt att förslaget till övergångsperiod beslutas och kommuniceras i mycket god tid innan nuvarande undantag löper ut i slutet av 2023.

Med vänlig hälsning,

Ulf Uddman

Ordförande Djurbranschens yrkesnämnd

Ulf.uddman@skk.se

070 752 3630